

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817208305
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8817208305.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: F. O., H.. XX.X.XXXX, C. D. XX, X. N. H. R., o zaplatenie 3.593,62 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Csp/135/2017-92 zo dňa 17. septembra 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej plniť v splátkach a vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2.449,85 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 30.9.2017 do zaplatenia, a to v splátkach po 30,- € mesačne, pričom každá splátka bude splatná vždy do posledného dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku na číslo účtu žalobcu vo forme IBAN K XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v S. banke K., a.s.. Omeškaním čo aj len s jednou splátkou sa stáva splatným celý zvyšok do omeškania neuhradeného dlhu.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, ods. 10 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 odsek 2, § 2 písm. a), b), § 369 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia 3.593,62 eur spolu s úrokom v sume 156,31 eur, úrokmi z omeškania v sume 1,65 eur, úrokom vo výške 15,90 % ročne z istiny 3.593,62 eur od 30.9.2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške

5% ročne z nezaplatenej istiny 3593,62 eur od 30.9.2017 do zaplattenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov v sume 156,31 eur od 30.9.2017 do zaplattenia, poplatkov za poistenie v sume 3,44 eur a náhrady trov konania.

4. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá úverová zmluva, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru žalovanej, ktorá sa ho zaviazala vrátiť za stanovených podmienok. Keďže si túto svoju povinnosť nespĺnila, žalobca listom zo dňa 29.9.2017 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru a žiadal žalovanú, aby dlžnú sumu uhradila najneskôr do 9.10.2017. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

5. Žalobcom uplatňovanou sumou je nárok na zaplattenie nezaplatenej istiny vo výške 3593,62 eur. Je nepochybné, že žalobca poskytol žalovanej úver v sume 4.000 eur, pričom žalovaná si nespĺnila svoje povinnosti splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami, pričom ku dňu zosplatenia úveru vrátila z požičanej sumy čiastku 1,550,15 eur. Súd prvej inštancie však priznal žalobcovi len čistý rozdiel medzi poskytnutým úverom a vrátenou sumou, teda 2.449,85 eur. Žalobca si uplatnil aj nárok na vyčíslený úrok vo výške 156,31 eur s tým, vyčíslený v rámci anuitných splátok do predčasného splatenia úveru, s tým že zároveň si uplatňoval úrok vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny 3.593,62 eur od 30.9.2017 do 22. 03. 2017 do zaplattenia. Ako vyplýva z údajov NBS, v mesiaci 9/2015, kedy bol úver žalovanej poskytnutý, bola sadzba úrokov z poskytovaných úverov bánk (nad 5 rokov) vo výške 9,96 %. V tomto prípade bol dohodnutý úrok vo výške 15,9 % ročne. Súd prvej inštancie úrok prevyšujúci 5% oproti bežnému priemeru bánk v danom období považoval za rozporný s dobrými mravmi, preto v tejto časti považuje súd úver za bezúročný. Z uvedených dôvodov súd nepriznal žalobcovi nárokovaný vyčíslený úrok v sume 156,31 eur a v tejto časti žalobu zamietol aj pokiaľ ide o úrok z omeškania z tejto sumy.

6. Z prehľadu úhrad žalovanej, z platených splátok boli sumy vo výške 1,72 eur mesačne započítavané na poistné tak, ako je to dohodnuté v úverovej zmluve. Tento poplatok považoval súd len za osobitné formálne dojednanie, ktorého účelom nebolo reálne kryť platobnú neschopnosť žalovanej poistením, ale umelo navyšovať splátky. Poukázal aj na skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nekontaktoval žalovanú na dôvody nesplácania úveru, čo malo za dôsledok predčasné splatenie úveru a nezisťoval, či by táto neschopnosť žalovanej nemala byť krytá práve týmto poistením, hoci toto poistenie žalovanej ponúkli a dohodli s ňou vo vlastnej formulárovej zmluve o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná si ani neuvedomila toto osobitné navýšenie mesačnej splátky o tento poplatok. Na margo súd konštatoval, že v rozpore so spotrebiteľským právom bolo aj účtovanie poplatkov za upomienky v sume 15 eur za každú, napriek tomu, že žalobca v žalobe konštatuje že si ich neuplatňuje. Miera vynaloženej námahy a nákladov zo strany žalobcu ako na uskutočnenie týchto upomienok nie je úmerná, práve naopak, neúmerná sumám, ktoré si žalobca účtoval.

7. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 29.9.2017, týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti a súd dospel k záveru, že by mu vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 29.9.2017, aj to len za predpokladu, že zmluva nebola bezúročná z dôvodu dohody o výške úroku v rozpore s dobrými mravmi ako je uvedené vyššie. Potom by už nastupoval režim platenia úrokov z omeškania. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovanú na zaplattenie čistého rozdielu medzi poskytnutým úverom (4000 eur) a úhradami žalovanej do zosplatenia úveru (1550,15 eur), teda 2.449,85 eur a čo do zvyšku nároku žalobcu aj úroku z úveru žalobu z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

8. Žalovaná po zosplatení úveru už v prospech žalobcu nevykonala žiadnu úhradu. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania z dlžnej sumy - 2.449,85 eur, ktorý bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády vo výške 5 % ročne z istiny a úrokov odo dňa nasledujúceho po dni zosplatenia t.j. zo sumy 2.449,85 eur od 30.9.2017 do zaplattenia.

9. Vzhľadom na preukázanú kritickú finančnú situáciu žalovanej, ktorá je rozvedená, stará sa o mal. dieťa, má nízky príjem, ktorý zdokladovala, ako aj vzhľadom na jej ďalšiu úverovú zaťaženosť a jej žiadosť jej súd povolil uspokojiť nárok žalobcu v primeraných 30-eurových splátkach, čím je aj finančne

riziko žalobcu ako dodávateľa finančnej služby primerane kryté, zároveň má istotu, že v prípade nesplnenia splátok, sa stane zročným celý zostatok úveru.

10. Výrok o trovách odôvodnil podľa ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), a podľa ust. § 262 ods. 2 C.s.p. Súd žalobe žalobcu nevyhovel len v nepatrnej časti, preto žalobcovi patrí proti neúspešnej žalovanej náhrada trov konania podľa pomeru úspechu. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

11. Proti výroku rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, v časti povolenia splácania dlžnej sumy v splátkach a proti výroku o trovách konania podal odvolanie žalobca včas. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného zaviazal uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi prizná náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p., na základe vykonaných dôkazov dospel súd I. inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 odsek 1 písm. h) C.s.p. rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. K tvrdeniu súdu o tom, že dohodnutý úrok bol v rozpore s dobrými mravmi a úver je preto potrebné považovať za bezúročný, žalobca odkázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy v spojení s § 1a ods. 1 a 4 vyhlášky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy. Podľa zverejnených údajov ministerstva financií - súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2015 bola priemerná hodnota RPMN vo výške 15,44% (spotrebiteľské úvery od 1500 do 6500 eur, splatnosť od 5 do 10 rokov), teda táto hodnota bola správne uvedená aj v zmluve (súhrnné informácie dokladám do prílohy). Ak teda priemerná RPMN v rozhodnom období bola vo výške 15,44%, potom výška úroku 15,9 %/0, ktorá neprevyšuje priemernú RPMN ani o polovicu, nie je podstatne vyššou než priemerná výška a teda ani nepresahuje jej dvojnásobok. Z daného jasne vyplýva, že úroková miera 15,9 % podstatne neprevyšovala priemernú výšku úroku a to ani dvojnásobne a nebola ani vo výške odporujúcej zákonu a vyhláške a teda ani v rozpore s dobrými mravmi, ako to tvrdí súd. Pokiaľ by bral do úvahy súdom uvádzanú výšku 9,96 %, tak ani v tomto prípade úroková sadzba 15,90 % vzhľadom na vyššie uvedené nebola v rozpore so zákonom a vyhláškou, nakoľko neprevyšovala súdom uvádzanú sadzbu ani dvojnásobne. Žalobca v uvedenom poukázal aj na § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, ktorý vymedzuje presné dôvody, pre ktoré sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca má za to, že v danom prípade neboli dané dôvody pre stanovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a súd rozhodol nad rámec zákona a svojvoľne určil, že prevyšujúci úrok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi je dôvodom prečo sa má úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

13. K rozhodnutiu o priznaní plnenia v splátkach žalobca uviedol, že čo sa týka posúdenia samotných okolností prípadu, súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možností žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku, nedostatočne preskúmal pomery žalovanej, ktoré by odôvodňovali rozhodnutie o splatnosti v splátkach a vychádzal iba z tvrdení žalovanej o jej nepriaznivej sociálno - ekonomickej situácii a z jedného predloženého dôkazu o nízkom príjme žalovanej, pričom ostatné tvrdenia žalovaná žiadnymi dôkazmi nepodložila. Pre posúdenie vymožitelnosti pohľadávky a voľbu vhodného spôsobu jej vymoženia nebude rozhodujúci iba predpokladaný mesačný príjem a existencia ďalších dlhov žalovanej, ale jej celkové majetkové pomery. Oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú výhodu dlžníka, ktorá však nesmie neprímerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa. Žalobca má za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery (len istina bude splácaná takmer 10 rokov), že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty. Výška splátky musí byť určená primerane tak, aby splátky neoprávneným spôsobom nezasiahli do práv žalobcu a v konečnom dôsledku aj žalovaného neúmerne predlžovaním splatnosti tým, že bude zaviazaný zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania. Výhoda poskytnutá žalovanému v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprímerane nízkych splátkach je zjavne neprímeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť účastníkov konania v občianskoprávných vzťahoch v zakotvenú v ustanovení § 2 ods. 2 občianskeho zákonníka. Súd tak svojím rozhodnutím de facto úplne poprel nielen účinky predčasného zosplatenia úveru, ale aj účel

celého súdneho konania. Žalobca má za to, že súd priznaním splátok postupoval v rozpore so zákonom. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej.

14. K nepriznaniu nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru žalobca uviedol, že ak zákon č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky aj po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať so (zákonnými) úrokmi z omeškania - k uvedeným. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

15. Žalobca v podanom odvolaní namietal, aj výrok o náhrade trov konania. Uviedol, že v tejto časti je súdne rozhodnutie nepreskúmateľné, nakoľko ani vo výroku rozhodnutia súdu ani v samotnom odôvodnení súd neuviedol, v akom rozsahu priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, iba stroho uviedol (ods. 53), že žalobcovi patrí proti neúspešnej žalovanej náhrada trov konania podľa pomeru úspechu.

16. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

17. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné len v časti výroku o náhrade trov konania.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

20. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

22. Podľa ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ právny vzťah založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom a žalovanou vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský. Spotrebiteľský charakter sporu nebol žalobcom v konečnom dôsledku spochybnený.

24. V Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX boli okrem iného uvedené náležitosti týkajúce sa výšky poskytnutého úveru (4000,- eur), výšky a počtu mesačných splátok (108 splátok po 70,24,- eur), celková čiastka (7705,92,- eur) a RPMN banky (18,42 %), úroková sadzba (15,9 % p.a.), poplatok za poskytnutie úveru (120,- eur), poplatok za poistenie schopnosti splácať úver (1,72 eur/ mesačne).

25. Podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny vyplýva, že v období 09/2015 pre Domácnosti S.14 + S.15 pre spotrebiteľské úvery splatné nad 5 rokov bola 9,96 %. Pre spotrebiteľské a ostatné úvery začiatočná fixácia úrokovej sadzby pre úvery splatné nad 5 rokov v období 09/2015 bola 11,41 %.

26. Úroková sadzba predmetného úveru je o 5,94 % vyššia od priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. V danom prípade sa preto prvoinštančný súd správne zaoberal výškou úroku z úveru, ktorá je určená úrokovou sadzbou 15,9 % ročne a porovnával ju s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Z internetovej stránky NBS súd prvej inštancie preveril úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere bola priemerná úroková sadzba pre daný typ úveru 9,96 %. Z toho je zrejmé, že žalobcom požadovaný úrok v danom prípade bol viac ako 1,6 násobne vyšší ako úrok, ktorý za podobných podmienok banky poskytovali. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o cca 60 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Za obdobie deviatich rokov spotrebiteľ preplatí na poskytnutom úvere pri dohodnutej úrokovej sadzbe úver o približne 1400,- eur oproti priemernej úrokovej sadzbe vo výške 9,96 %. Žalobcom požadovaný úrok z úveru s úrokovou sadzbou vo výške 15,9 % spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerne v tomto období boli úroky 9,96 % ročne.

27. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe v prevyšujúcej časti nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchyľil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

28. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

29. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 odsek 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť

ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, leš, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

30. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Žalobcom požadovaná sadzba úrokov viac ako 1,6 násobok ročne pri zmluve je v demokratickej spoločnosti neakceptovateľná. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

31. K odvolacej námietke žalobcu o priznaní plniť dlh v splátkach treba uviesť, že ustanovenie § 232 ods. 3 veta druhá C.s.p. umožňuje predĺžiť lehotu určenú na plnenie, a to bez výslovného obmedzenia. Výkladom a maiori ad minus odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ je možné stanoviť lehotu splatnosti fakticky v neobmedzenom rozsahu, potom nemôže byť v rozpore s právnou úpravou, ak tento rozsah súd prispôbobi potrebám žalobcu i žalovaného tak, že umožní dlh splácať v pravidelných mesačných splátkach.

32. Na základe ustálenej súdnej praxe je pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, nutné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Súd musí prihliadnuť na osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, dobu, po uplynutí ktorej by umožnením vykonania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti) ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprimerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa, pričom súd môže určiť, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Konajúci súd teda musí lehotu na plnenie určiť tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami. Postup súdu I. inštancie reflektoval zmysel ustanovenia § 232 ods. 3 C.s.p. a odvolací súd nevidel dôvod jeho záver o umožnení žalovanej splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach modifikovať.

33. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvy o úvere, o ktorú sa jedná aj v danom prípade, fyzické osoby ako dlžníci uzatvárajú v značnej časti prípadov pre nepriaznivú finančnú situáciu.

34. Námietka žalobcu, že žalovaná na preukázanie svojich tvrdení o majetkových pomeroch nepredložila akýkoľvek písomný dôkaz je bez právneho významu. Z obsahu súdneho spisu č.l. 60, č.l. 79-88 vyplýva, že žalovaná predložila prehľad o svojich príjmoch a výdavkoch a súd I. inštancie sa týmito predloženými dôkazmi zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 49 napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie priznal plnenie v splátkach vzhľadom na preukázanú kritickú situáciu žalovanej a ďalšiu úverovú zadlženosť. Žalovaná je rozvedená, stará sa o maloleté dieťa, na ktoré otec dieťaťa prispieva nepravidelne, a jej priemerný zárobok je 270 eur.

35. Podľa odvolacieho súdu slabšia strana, ktorou žalovaná ako spotrebiteľ nesporne je, si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitla v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre neho devastujúce. Napokon súd pripomína, že ak sa žalovaná omešká s úhradou čo i len jednej splátky (nezaplatí ju včas alebo v plnej výške), bude dlh splatný naraz v celom rozsahu. Súd zároveň poukazuje na to, že povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nespôsobí žalobcovi ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach

nezasiahne neprimerane ani do hospodárskych pomerov žalobcu ako bankovej spoločnosti, ktorej klienti bežne splácajú dlh v splátkach.

36. Odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie týkajúci sa nepriznania úroku za obdobie po zosplatnení za vecne správny. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, či § 658).

37. Za čas po splatnosti úveru patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj navyšovanie úrokov z omeškania o úroky za úver po lehote splatnosti úveru.

38. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

39. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvo pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, teda s plnením pohľadávky požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania je zrejmé, že takéto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku a nie aj na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky.

40. Občiansky zákonník ako základný právny predpis upravujúci spotrebiteľské vzťahy, ktorý je v súčasnosti v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia priamo aplikovateľný i na úverovú zmluvu uzatvorenú podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, umožňuje veriteľovi po lehote splatnosti pohľadávky priznať iba úroky z omeškania jedine z pohľadávky a nie aj z jej príslušenstva.

41. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1.4.2015 doplnila ust. § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

42. Podľa ustanovenia § 1 odsek 1 Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Podľa odseku 2, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

43. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

44. Aj z ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Správne túto situáciu rozanalyzoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a v závislosti od toho upravil sumy, ktoré je možné priznať žalobcovi a správne uzavrel, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

45. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. (Pozri C-415/2011 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya)

46. Ak odvolateľ poukazuje vo svojom odvolaní na názor vyslovený v inom rozhodnutí krajského súdu, odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci nie je názor vyslovený v inom rozhodnutí záväzný. Pritom bolo potrebné prikloniť sa k názoru vyslovenému vyššou inštitúciou, a to Najvyšším súdom tak, ako to je uvedené vyššie.

47. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a proti priznaniu plnenia dlhu v splátkach za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

48. Odvolanie žalobcu proti výroku o trovách konania je dôvodné.

49. Podľa ust. § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa odseku 2, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. V zmysle judikatúry Európskeho súdneho dvora, ústavného súdu aj najvyššieho súdu rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou súdneho konania. (Pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 735/2014, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 207/2016). O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd pri vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Rozsah nároku na náhradu trov konania môže byť vyjadrený percentách, alebo pri pomernom rozdelení aj zlomkom.

51. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí o trovách konania rozhodol podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobe nevyhovelo len v nepatnej časti, preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Avšak z odôvodnenia rozhodnutia ani z jeho výrokovej časti nevyplýva, v akom rozsahu priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania. V tomto smere je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný.

52. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odníma možnosť v odvolacom konaní brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

53. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ust. § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení

rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

54. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

55. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozhodol tak, že zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko nedostatočne odôvodnené rozhodnutie je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

56. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.)

57. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).